

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань соціальної
політики та захисту прав ветеранів
Галині ТРЕТЬЯКОВІЙ

Щодо реєстр. № 14146
від 23.10.2025

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 14 листопада 2025 року (протокол № 138), розглянув проект Закону України про внесення зміни до статті 234 Кодексу законів про працю України щодо поновлення судом строків, пропущених з поважних причин, реєстр. № 14146 від 23.10.2025, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С. (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки законопроект спрямований на удосконалення питань захисту трудових прав працівників.

Для досягнення поставленої мети законопроектом пропонується доповнити статтю 234 Кодексу законів про працю України частиною другою такого змісту:

«Скасування ліквідації підприємства після звільнення працівника за пунктом 1 частини першої статті 40 цього Кодексу є поважною причиною пропуску строку звернення до суду за захистом трудових прав».

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, в межах своєї компетенції, не має пропозицій та зауважень до законопроекту.

Міністерство фінансів України не підтримує законопроект та звертає увагу на відсутність фінансово-економічних обґрунтувань (розрахунків) до проекту Закону. У висновку міністерства зазначається, що встановлення на законодавчому рівні скасування ліквідації підприємства поважною причиною пропуску строку звернення до суду у справах про звільнення призведе до збільшення винесених судом рішень про поновлення на роботі працівників та спричинить вишукання додаткових видатків на виплату середнього заробітку за час вимушеного прогулу та моральної шкоди, в тому числі для підприємств, які отримують дотації з бюджетів усіх рівнів. У висновку, серед іншого, також зазначено, що у чинній статті 234 КЗпП України не надано переліку поважних причин для поновлення строку звернення з заявою про вирішення спору,

оскільки їх поважність має визначатися саме судом у кожному випадку залежно від конкретних обставин.

Міністерство юстиції України висловлює до законопроекту концептуальні зауваження. Зокрема, звертає увагу, що зміст проекту Закону зводиться до імплементації позиції, викладеної у постанові Верховного Суду. При цьому у висновку міністерства зазначається, що законотворча діяльність не може спрямовуватися на імплементацію кожного судового рішення, винесеного в конкретній судовій справі. З аналізу положень чинного законодавства вбачається, що суд може поновити строк на звернення до суду у справах про звільнення за наявності поважних причин пропуску. Міністерство юстиції України вважає, що враховуючи діючі положення законодавства, компетенцію Верховного Суду та сформовану ним практику, питання визнання поважними причин пропуску строків звернення до суду у справах про звільнення є достатньо врегульованим.

Під час обговорення законопроекту народні депутати України – члени Комітету звернули увагу на наступне. Відповідно до положень законопроекту поважною причиною пропуску строку звернення до суду пропонується визначити скасування саме *ліквідації підприємства* після звільнення працівника за пунктом 1 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України. Водночас пунктом 1 частини першої статті 40 КЗпП передбачена можливість розірвання трудового договору роботодавцем у випадках змін в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідації, реорганізації, банкрутства або перепрофілювання підприємства, установи, організації, скорочення чисельності або штату працівників. Фактично кожна із зазначених змін в організації виробництва і праці (не лише ліквідація, а й реорганізація, банкрутство, перепрофілювання тощо) могла бути підставою для розірвання трудового договору з працівником. Враховуючи зазначене, незрозуміло, чому за умови розірвання трудового договору і подальшого скасування змін в організації виробництва і праці поважною причиною для пропуску строку звернення до суду ініціатором законопроекту пропонується визначити лише скасування ліквідації підприємства, адже наслідки для працівника в усіх вищезазначених випадках будуть однаковими (звільнення).

Відповідно до статті 19 Цивільного процесуального кодексу України справи, що виникають з трудових правовідносин, розглядаються *у порядку цивільного судочинства*. Згідно з положеннями частини першої статті 127 ЦПК суд за заявою учасника справи поновлює пропущений процесуальний строк, встановлений законом, *якщо визнає причини його пропуску поважними*. Тобто, саме суд в кожному конкретному випадку, дослідивши пояснення особи, індивідуальні чи незалежні обставини, що сприяли пропуску строку, приймає рішення щодо поважності його пропуску. Визначення в законодавчому акті лише однієї конкретної обставини як поважної причини призведе до неврахування всіх можливих варіантів, додатково обмежить дискреційні повноваження суду та суттєво звузить права особи на судовий захист.

Враховуючи зазначене, Комітет ухвалив наступне рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення зміни до статті 234 Кодексу законів про працю України щодо поновлення судом строків, пропущених з поважних причин, реєстр. № 14146 від 23.10.2025, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С., за наслідками розгляду у першому читанні відхилити.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Задорожний Андрій Вікторович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000F00C3100CB23DC00
Дійсний до: 02.12.2026 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-25/3-2025/262744 від 14.11.2025

2056154